

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ฐ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดด้านการจัดการ โซ่อุปทาน (Supply Chain Management)	5
2.2 โครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Structure)	7
2.3 การเชื่อมโยงกระบวนการห่วงโซ่อุปทาน	8
2.4 การวิเคราะห์สายธารคุณค่า (Value Stream Analysis)	9
2.5 การวิเคราะห์สถานะขององค์กรด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)	10
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน	12
2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมผัสน้ำผึ้ง	14
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	22
3.1 ขอบเขตการวิจัย	22
3.1.1 ขอบเขตการศึกษาด้านระยะทาง	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3.1.2	ขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่	22
3.1.3	ขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหาการศึกษา	23
3.2	กรอบแนวคิดการวิจัย	24
3.3	เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกกรณีศึกษา	27
3.4	วิธีการวิจัย	29
3.4.1	ขั้นเตรียมการและเก็บข้อมูล	29
3.4.2	ขั้นตอนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	30
3.4.3	ขั้นตอนสรุปผลการศึกษาและเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม	30
บทที่ 4	การผลิตและการตลาดส้มสายน้ำผึ้ง	31
4.1	ลักษณะโดยทั่วไปของส้ม	31
4.1.1	ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของส้ม	32
4.1.2	การเก็บเกี่ยวผลส้ม	33
4.1.3	การใช้สารเคลือบผิวผลไม้ภายหลังการเก็บเกี่ยว	35
4.2	ปริมาณการผลิตส้มเขียวหวานหรือส้มสายน้ำผึ้ง	35
4.3	ต้นทุนทางการผลิตและการตลาดส้มสายน้ำผึ้ง	39
4.4	ด้านการตลาดส้มสายน้ำผึ้ง	41
4.5	ด้านการแข่งขันธุรกิจส้มสายน้ำผึ้ง	43
4.6	ด้านการค้าและการส่งออกส้มสายน้ำผึ้ง	43
4.7	โครงสร้างตลาดของส้มสายน้ำผึ้ง	44
4.8	ภาพรวมลักษณะการกระจายผลผลิตส้ม (Product Flow) ภายในประเทศ ปีการผลิต 2551	48
4.9	ช่องทางการตลาดหรือจัดจำหน่าย	49
บทที่ 5	ผลการดำเนินงานในห่วงโซ่อุปทานของสวนส้ม	51
5.1	โครงสร้างห่วงโซ่อุปทานของสวนส้ม (Supply Chain Structure)	51
5.2	กระบวนการห่วงโซ่อุปทานของสวนส้ม (Supply Chain Process)	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.10 ด้านการบริหารจัดการตลาดและราคาของกรณีศึกษา 3 แห่ง ปีการผลิต 2551/52	102
5.11 ศักยภาพทางการตลาดและการจัดการด้านโลจิสติกส์ รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค	107
5.12 ปัญหาที่พบได้จากห่วงโซ่อุปทานจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ	115
5.12.1 ปัญหาของกรณีศึกษาห่วงโซ่อุปทานสวนสอง	115
5.12.2 ปัญหาของกรณีศึกษาสวนสาม มีดังนี้	115
5.13 แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการผลิตส้มเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ห่วงโซ่อุปทานสวนส้ม	116
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	118
6.1 แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าแก่ห่วงโซ่อุปทาน	118
6.1.1 ด้านกิจกรรมการเก็บเกี่ยว	118
6.1.2 ด้านโลจิสติกส์	119
6.1.3 ด้านการบริหารงานทั่วไป	120
6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ห่วงโซ่อุปทานสำหรับ เกษตรกรสวนส้ม	120
6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป	121
บรรณานุกรม	122
ประวัติผู้เขียน	128

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	27
4.1	36
4.2	38
4.3	38
4.4	39
4.5	40
4.6	41
4.7	42
5.1	58
5.2	59
5.3	59
5.4	69
5.5	69
5.6	70
5.7	72
5.8	73
5.9	74
5.10	75
5.11	83
5.12	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.13 การวิเคราะห์เพื่อจำแนกกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังได้รับคำสั่งซื้อของสวนสาม	85
5.14 กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวและเวลาที่ใช้ไปของสวนหนึ่ง	88
5.15 กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวและเวลาที่ใช้ไปของสวนสอง	89
5.16 กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวและเวลาที่ใช้ไปของสวนสาม	90
5.17 เวลาที่ใช้ในกิจกรรมที่สร้างมูลค่าในกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวสวนหนึ่ง	92
5.18 เวลาที่ใช้ในกิจกรรมที่สร้างมูลค่าในกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวสวนสอง	92
5.19 เวลาที่ใช้ในกิจกรรมที่สร้างมูลค่าในกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวสวนสาม	93
5.20 พาหนะที่ใช้ลำเลียงผลผลิตส้มภายในสวนส้ม	96
5.21 การขนส่งระหว่างต้นน้ำไปสู่กลางน้ำและกลางน้ำไปสู่ปลายน้ำ ของกรณีศึกษาสวนหนึ่ง	99
5.22 การขนส่งระหว่างต้นน้ำไปสู่กลางน้ำและกลางน้ำไปสู่ปลายน้ำ ของกรณีศึกษาสวนสอง	101
5.23 การค้าส่งผลผลิตส้มของสวนหนึ่ง ปีการผลิต 2551/2552	102
5.24 การค้าส่งผลผลิตส้มของสวนน้ำผึ้งทอง ปีการผลิต 2551/52	104
5.25 ปริมาณที่ขายได้ในช่วงเวลาต่างๆ ของพ่อค้าปลีกทั้งสองห่วงโซ่อุปทาน	105
5.26 ราคาหน้าสวนส้มสายน้ำผึ้งของสวนหนึ่ง ปีการผลิต 2551/52	105
5.27 ราคาหน้าสวนส้มสายน้ำผึ้งของสวนสอง ปีการผลิต 2551/52	106
5.28 ราคาหน้าสวนส้มสายน้ำผึ้งของสวนสาม ปีการผลิต 2551/52	107
5.29 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในห่วงโซ่อุปทาน ของแต่ละสวน	108

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
2.1 โครงสร้างที่เกิดการไหลของผลผลิตและการไหลของข้อมูลข่าวสารสองทิศทาง	8
3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	26
3.2 เส้นทางการศึกษากรณีศึกษาสวนหนึ่ง	28
3.3 เส้นทางการศึกษากรณีศึกษาสวนสอง	28
3.4 เส้นทางการศึกษากรณีศึกษาสวนสาม	29
4.1 ปริมาณผลผลิตส้มเขียวหวาน ในอำเภอต่างๆ จังหวัดเชียงใหม่ปีการผลิต 2551	37
4.2 วิธีการตลาดของผู้ประกอบการสวนส้มขนาดเล็กและขนาดกลาง ในจังหวัดเชียงใหม่	46
4.3 วิธีการตลาดของผู้ประกอบการสวนส้มขนาดใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่	47
4.4 การกระจายผลผลิตส้ม ในปี 2551	49
5.1 โครงสร้างที่เกิดการไหลของผลผลิตส้ม	52
5.2 ตะกร้าพลาสติก, กรรไกรตัดส้ม	61
5.3 กรรไกรตัดยาว, บันได	62
5.4 โรงเรือนรวบรวมผลผลิตส้ม (ชาย), โรงเรือนคัดบรรจุและเคลือบแว็กซ์ (ขวา)	64
5.5 การคัดเลือกผลผลิตส้มเสียทิ้งก่อนเข้าสู่การล้างผลส้ม	64
5.6 ผลผลิตส้มผ่านเป่าแห้งด้วยลมร้อนและเข้าสู่รางแว็กซ์	65
5.7 ผลผลิตส้มผ่านการอบด้วยความร้อนและเข้าสู่รางติดสติ๊กเกอร์ตามแบรนด์	65
5.8 ผลผลิตส้มเข้าสู่รางคัดขนาดและบรรจุลงตะกร้า	66
5.9 ช่องทางการกระจายส้มของสวนหนึ่ง	97
5.10 ช่องทางการกระจายส้มของสวนสอง	100